

ТИМ
ЗА СОЦИЈАЛНО УКЉУЧИВАЊЕ
И СМАЊЕЊЕ СИРОМАШТВА
SOCIAL INCLUSION AND POVERTY REDUCTION UNIT

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ,
НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ
РАЗВОЈА

Креирање образовних политика на основу података и резултата истраживања

Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва Владе Републике Србије и Министарство просвете, науке и технолошког развоја иницирали су: **Програм за креирање образовних политика на основу података и резултата истраживања.**

Општи циљ овог програма је дубље разумевање фактора који утичу на квалитет, праведност и ефикасност система образовања и креирање препорука заснованих на подацима од важности за унапређење образовних политика.

Министарство просвете, науке и технолошког развоја улаже напоре да унапреди процес прикупљања и доступност података од значаја за боље сагледавање стања у образовању као и за унапређење квалитета, праведности и ефикасности система образовања.

Један од приоритета Министарства просвете, науке и технолошког развоја је формирање база података које су транспарентне и доступне јавности. Министарство је покренуло портал отворених података (*opendata.mpn.gov.rs*) који чини податке из области образовања и науке јавно доступним за коришћење и даљу обраду.

Компоненте овог Програма су:

- Унапређење сарадње између доносилаца одлука и научно истраживачке заједнице;
- Унапређење истраживачких капацитета у области образовања;
- Унапређење капацитета запослених у систему образовања за прикупљање, анализу и тумачење података од значаја за доношење одлука од важности за креирање образовних политика.

Програм се финансира средствима пројекта Швајцарске агенције за развој и сарадњу (СДЦ) као део пројекта под називом „Подршка унапређењу процеса социјалног укључивања у Републици Србији – фаза 2“.

Унапређење сарадње између доносилаца одлука и научно истраживачке заједнице

У децембру месецу 2015. године, одржан је *дводневни скуп на коме се разговарало о изазовима и начинима за унапређење сарадње између доносилаца одлука и научно истраживачке заједнице*. Скуп је окупио представнике: Министарства просвете, науке и технолошког развоја, Завода за унапређење образовања и васпитања, Завода за унапређење квалитета образовања и васпитања, Републичког завода за статистику, Тима за социјално укључивање и смањење сиромаштва, УНИЦЕФа, УНДПа, Центра за образовне политике, Републичког секретаријата за јавне политике, Института за психологију.

На скупу је закључено да планирање јавних политика заснованих на подацима као и праћење и евалуација примене јавних политика нису довољно развијени на нивоу Владе Републике Србије и не користе се као средство управљања. Већина министарстава нема своје интерне процедуре и инструменте за планирање рада, праћење и евалуацију а инструкције за израду Годишњег плана рада Владе Генералног секретаријата Владе не баве се питањима интерног планирања на нивоу појединачних министарстава. Капацитети за истраживање и анализу јавних политика, у државној управи су на ниском нивоу. Вештине запослених у надлежним институцијама најчешће не укључују довољна знања за анализу података и креирање политика које се темеље на подацима. Јавне политике најчешће нису утемељене на неопходним истраживањима а са друге стране реализована истраживања не сугеришу јасан правац акције за доносиоце одлука.

Закључено је да је неопходно у наредном периоду:

- Унапредити интеракцију између академске и истраживачке заједнице, креатора политика и практичара као један од предуслова за унапређење процеса одговорног креирања јавних политика и ефикасног коришћења чињеница и података.
- Неопходно је да са једне стране креатори политика разумеју вредност података и да буду информисани о доступним истраживањима, али са друге стране важно је да научна и истраживачка заједница на адекватан начин утиче на креирање друштвених промена.
- Потребне и дискурс у коме функционижу доносиоци одлука и научно истраживачка заједница је различит и неопходно је учинити значајне напоре да се успостави пре свега дијалог између њих. Са једне стране доносиоци одлука не комуницирају јасно своје приоритете и потребе, док са друге стране доносиоци одлука истичу да научно истраживачки радови често нису писани на начин који може да омогући примену налаза и препорука у циљу креирања или процене реализације јавних политика.
- Потребно је унапредити капацитете запослених у систему образовања за процес прикупљања и коришћења података у аналитичке сврхе.

Подршка изградњи истраживачких капацитета

Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва Владе Републике Србије и Министарство просвете, науке и технолошког развоја у августу месецу 2016. године расписали су конкурс за: Програм подршке за изградњу истраживачких капацитета.

Циљ Програма је подизање капацитета истраживача/ица за реализацију истраживања од значаја за креаторе јавних политика, као и унапређење капацитета креатора јавних политика за коришћење података и налаза истраживања у циљу унапређења јавних политика.

Програмом се подстичу истраживачи/ице на почетку каријере да користе постојећу истраживачку грађу и различите доступне изворе података Министарства просвете, науке и технолошког развоја и других релевантних институција.

Резултати конкурса

На конкурс је стигло укупно 54 предлога пројекта. Комисију за избор пројеката чинили су представници Тима за социјално укључивање и смањење сиромаштва, Министарства просвете, науке и технолошког развоја, Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања, Републичког секретаријата за јавне политике и УНИЦЕФ-а.

На основу унапред дефинисаних критеријума а у односу на расположива буџетска средства, комисија за одабир пројекта је, од веома великог броја квалитетних предлога пројекта, донела одлуку да у овом пројектном циклусу буде подржана реализација следећих истраживања:

- 1. Анализа утицаја доступних образовних профила и географског распореда школа на професионалну оријентацију ученика 8. разреда** - подносилац пројекта *Лазар Живковић*
- 2. Карактеристике наставног особља у образовном систему Србије: Анализа висине плата, родне заступљености и старости наставника по образовним нивоима** – подносилац пројекта је *Немања Вуксановић*
- 3. Анализа стручне спреме, месечне зараде, старости и родне заступљености наставног особља по радним местима у основном и средњем образовању** – подносилац пројекта је *Татјана Скочајић*
- 4. Анализе комбинованих одељења и њихове оправданости; осипање деце из комбинованих одељења у 5. разреду приликом преласка у матичну школу** – подносиоци пројекта су *Бојана Ђурђевић, Анђелка Јанић и Марко Ковачевић*
- 5. Унапређење квалитета инклузивног образовања засновано на отвореним подацима** – подносиоци пројекта су *Оља Јовановић, Славен Богдановић, Љиљана Плазинић и Ана Вушуровић*

Унапређење капацитета запослених у систему образовања

У склопу Програма за креирање образовних политика на основу података и резултата истраживања, Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва Владе Републике Србије и Министарство просвете, науке и технолошког развоја ће 31. октобра и 1. новембра 2016. године организовати дводневну обуку за запослене у систему образовања на тему: **Коришћење и анализа података у служби креирања образовних политика.**

Циљеви обуке су:

- Повећање информисаности запослених у систему образовања о постојећим базама података и начинима управљања подацима;
- Унапређење капацитета организационих јединица министарства и запослених у систему образовања за коришћење и анализу података од значаја за извештавање и креирање образовних политика;
- Унапређење координације запослених у систему образовања у процесу прикупљања и анализе података.

Исходи обуке:

- Запослени у систему образовања су информисани о постојећим базама података као што су: Доситеј, подаци доступни кроз портал отворених података, подаци РЗСа;
- Запослени у систему образовања су унапређени за примену основних статистичких алата за коришћење и анализу података у циљу доношења одлука заснованих на чињеницама;
- Унапређен је систем координације у процесу прикупљања података и извештавања.

Обука је намењена представницима свих релевантних организационих јединица Министарства просвете, науке и технолошког развоја, Завода за унапређење образовања и васпитања, Завода за унапређење квалитета образовања и васпитања.¹

Програм обуке је креиран на основу консултација и потреба запослених у систему образовања.²

¹ Списак учесника – Анекс 1

² Програм обуке – Анекс 2